

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

RADA

OPINIA RADY

w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2009–2013 przedstawionego przez Estonię

(2010/C 140/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

(1) W dniu 26 kwietnia 2010 r. Rada zbadała zaktualizowany program konwergencji na lata 2009–2013 przedstawiony przez Estonię.

(2) Gospodarka Estonii wychodzi obecnie z poważnej recesji. Recesja doprowadziła do znacznej presji na finanse publiczne, a jednocześnie spadek nie dającego się utrzymać na dłuższą metę popytu krajowego i przerwanie boomu na rynku nieruchomości spowodowały szybkie likwidowanie nierównowagi wewnętrznej i zewnętrznej, która wcześniej była znaczna. Biorąc pod uwagę istotne zaburzenia równowagi makroekonomicznej poprzedzające pogorszenie koniunktury, szeroko zakrojone i zdecydowane działanie rządu podjęte w celu ograniczenia negatywnego wpływu pogorszenia koniunktury gospodarczej na finanse publiczne było rozsądną reakcją, zgodną z Europejskim planem naprawy gospodarczej. Pomogło ograniczyć zagrożenia dla systemu gospodarczego, budżetowego i finansowego oraz przyczyniło się do odbudowy konkurencyjności poprzez korektę cen i wynagrodzeń

w gospodarce. Zachowanie silnych zabezpieczeń monetarnych stabilizujących kurs walutowy oraz rozważne środki polityki w sektorze finansowym, w tym wzmocniona współpraca transgraniczna, przyczyniły się do uniknięcia niekorzystnego rozwoju sytuacji. Choć wysokie zadłużenie nagromadzone przez sektor prywatny obecnie stopniowo się zmniejsza, to będzie jednak miało wpływ na proces ożywienia poprzez powstrzymywanie spożycia i inwestycji. Główne wyzwania polityczne to zwiększanie produktywności gospodarki w celu dalszej poprawy konkurencyjności oraz postępy w osiąganiu trwałej konwergencji, jak również ograniczenie ryzyka utraty kwalifikacji spowodowanej długotrwałym bezrobociem. Szerzej rzecz ujmując, wyzwanie gospodarcze polega na przywróceniu pozytywnego i trwałego wzrostu przy jednoczesnym niedopuszczeniu do ponownego wystąpienia poważnych zaburzeń równowagi wewnętrznej i zewnętrznej. Finanse publiczne zostały już dostosowane do oczekiwanego niższego wzrostu w nadchodzących latach, jednak w perspektywie średnioterminowej wciąż potrzebne są dalsze postępy.

(3) Choć spadek realnego PKB, jaki odnotowano w warunkach obecnego kryzysu, ma w znacznej mierze charakter cykliczny, niekorzystnie zmienił się jednak również poziom produktu potencjalnego. Kryzys może ponadto wpłynąć na wzrost potencjalny w średniej perspektywie, za sprawą zmniejszenia inwestycji, ograniczeń w dostępie do kredytu i wzrostu bezrobocia strukturalnego. Skutki kryzysu gospodarczego zwiększą ponadto negatywny wpływ starzenia się społeczeństwa na produkt potencjalny i stabilność finansów publicznych. W tej sytuacji istotne będzie przyspieszenie tempa reform strukturalnych celem wsparcia wzrostu potencjalnego. Niezbędnym czynnikiem jest tu korygowanie gospodarki ukierunkowane na bardziej trwały wzrost, przy większej roli eksportu. W szczególności, mając na uwadze znaczny wzrost bezrobocia w Estonii, należy zintensyfikować realizację aktywnej polityki rynku pracy, sprawić, by systemy kształcenia i szkolenia bardziej odpowiadały potrzebom rynku pracy i inwestować w uczenie się przez całe życie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty przytoczone w niniejszym tekście są dostępne na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

- (4) Scenariusz makroekonomiczny będący podstawą programu przewiduje, że po zanotowanym w 2009 roku gwałtownym spadku realnego PKB, szacowanym na 14,5 %, w 2010 roku wzrost będzie niemal zerowy (-0,1 % w skali całego roku), a następnie przyspieszy do średnio 3,7 % w pozostałych latach okresu objętego programem.

Prognozuje się, że w ciągu roku 2010 warunki koniunkturalne zaczną się stopniowo poprawiać. Oczekuje się również, że popyt krajowy nadal będzie spowalniał ożywienie gospodarcze w roku 2010, a wzrost będzie przede wszystkim wynikiem zwiększonego popytu zewnętrznego i zmiany cyklu zapasów. Prognozuje się, że krajowe źródła wzrostu zostaną uruchomione od roku 2011. Z dostępnych obecnie informacji wynika⁽¹⁾, że scenariusz ten oparty jest na realistycznych założeniach dotyczących wzrostu, chociaż niepewność co do rozwoju sytuacji gospodarczej pozostaje znaczna. Przedstawione w programie prognozy dotyczące inflacji wydają się realistyczne, a założenia dotyczące polityki monetarnej i kursu walutowego są spójne z pozostałymi elementami scenariusza makroekonomicznego. Trwa nominalny spadek cen krajowych i wynagrodzeń, który utrzyma się w 2010 roku, jak przewiduje zarówno program, jak i prognoza służb Komisji z jesieni 2009 roku, mimo pewnych różnic. Spowodowane recesją załamanie importu doprowadziło do zmiany wcześniejszego wysokiego deficytu bilansu płatniczego w nadwyżkę, która w związku z zawartymi w programie bardziej ostrożnymi oczekiwaniami dotyczącymi kształtowania się popytu krajowego utrzyma się w perspektywie średnioterminowej na wyższym poziomie niż przewidziano w jesiennej prognozie służb Komisji. W programie prognozuje się dalszy wzrost bezrobocia w 2010 roku i spadek współczynnika aktywności zawodowej w trakcie okresu objętego programem.

- (5) Ogólna strategia gospodarcza i budżetowa władz odzwierciedla ich przekonanie o znaczeniu solidnych finansów publicznych. W programie oszacowano, że w 2009 roku deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 2,6 % PKB, tj. był bardzo zbliżony do poziomu z roku 2008 (2,7 %). Odzwierciedla to wszechstronną i szeroko zakrojoną konsolidację budżetową przeprowadzoną w ciągu roku 2009 w odpowiedzi na znaczne pogorszenie sytuacji gospodarczej. Pomimo znacznego spadku nominalnego PKB przeprowadzenie konsolidacji spowodowało umiarkowany wzrost dochodów nominalnych, głównie za sprawą wyższych dochodów pozapodatkowych oraz podniesienia niektórych stawek podatkowych. W wyniku znacznego ograniczenia spożycia publicznego wydatki również utrzymano na poziomie porównywalnym z poziomem z roku 2008. Jednocześnie większe wykorzystanie funduszy strukturalnych UE stanowiło kolejny czynnik antycykliczny wspierający gospodarkę.

Poprawa salda strukturalnego, tj. salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe, obliczonego według wspólnie uzgodnionej metodologii wyniosła 3,5 % PKB zgodnie z programem, co oznacza bardzo restrykcyjny kurs polityki budżetowej. Jednocześnie ogólna wielkość działań

dyskrecjonalnych zrealizowanych w roku 2009 wskazuje na jeszcze większy wysiłek w kierunku konsolidacji, wynoszący ponad 9 % PKB. Różnicę można przypisać po pierwsze temu, że strategia konsolidacji polegała przede wszystkim na odwracaniu uprzednio ustalonego wzrostu wydatków rządowych i świadczeń socjalnych; po drugie – ujemnym skutkiem dla przychodów z podatków spowodowanym w szczególności wyraźnym spadkiem spożycia prywatnego i wynagrodzeń; po trzecie, jest to także spowodowane niepewnością związaną z obliczaniem salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, biorąc pod uwagę zakres i cechy charakterystyczne spowolnienia. Zgodnie z programem deficyt nominalny sektora instytucji rządowych i samorządowych znacznie się stopniowo zmniejsza w roku 2010, zmieniając się w nadwyżkę pod koniec okresu objętego programem.

- (6) W programie przewiduje się, że w roku 2010 deficyt nominalny wyniesie 2,2 % PKB. Poprawę salda nominalnego w porównaniu z poprzednim rokiem można głównie przypisać całorocznym skutkom działań konsolidacyjnych przeprowadzanych od drugiej połowy 2009 roku zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków. Ponadto w roku 2010 wprowadzono dalsze podwyżki akcyzy, co spowodowało osiągnięcie prognozowanego wzrostu dochodów podatkowych, mimo zmniejszenia się nominalnego PKB o około 1,25 %. Prognozuje się, że nominalne wydatki utrzymają się zasadniczo na poziomie z 2009 roku, przy pewnym wzroście inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych równoważonym przez dalszy spadek spożycia w tym sektorze. W związku z tym nieznacznie wzrośnie wskaźnik wydatków. Ogólnie dodatkowe działania mające na celu poprawę sytuacji budżetowej stanowią w roku 2010 0,7 % PKB dodatkowo w stosunku do całorocznych skutków decyzji konsolidacyjnych podjętych w drugiej połowie 2009 roku, które stanowią 2,5 % PKB. Niemniej jednak planowany kurs polityki budżetowej mierzony zmianą salda strukturalnego jest ogólnie neutralny. Rozbieżność między tymi dwoma podejściami tłumaczy się częściowo zwiększonym poleganiem na działaniach jednorazowych i tymczasowych w programie, wobec nadal słabych warunków cyklicznych; jest ona także częściowo spowodowana wyżej wspomnianą niepewnością związaną z obliczaniem salda uwzględniającego zmiany cykliczne.

- (7) Głównym celem zawartej w programie średnioterminowej strategii budżetowej jest zrealizowanie średniookresowego celu budżetowego, określonego w programie jako zrównoważenie strukturalne, przed końcem okresu objętego programem w roku 2013, kiedy zgodnie z prognozami saldo zasadnicze i saldo pierwotne mają osiągnąć nadwyżkę. W świetle ostatnich przewidywań i poziomu zadłużenia cel średniookresowy doskonale odzwierciedla założenia Paktu stabilności i wzrostu. W programie przewiduje się, że w latach 2011–2013 saldo strukturalne obliczone zgodnie ze wspólnie przyjętą metodyką poprawi się o 0,5–1 % PKB rocznie. Prognozuje się, że poprawa nastąpi głównie z uwagi na szybsze zmniejszanie się wskaźnika wydatków do PKB niż wskaźnika dochodów do PKB, przy oczekiwanym nominalnym zmniejszeniu większości kategorii wydatków pierwotnych w końcowych latach okresu objętego programem, w szczególności kosztów pracy i transferów socjalnych. Program nie zawiera jednak szczegółowych informacji na temat szerszych działań

⁽¹⁾ Ocena uwzględnia w szczególności prognozę służb Komisji z jesieni 2009 roku, a także inne informacje, które uzyskano od tego czasu.

wspierających tę konsolidację. Poleganie na działaniach jednorazowych w realizacji celów budżetowych zostanie ograniczone w roku 2011, a końcowych latach okresu objętego programem działania takie w ogóle nie będą realizowane. Jako odzwierciedlenie tej tendencji, a także zmniejszenia środków finansowych dostępnych w ramach perspektywy finansowej 2007–2008, przewiduje się spadek udziału dochodów pozapodatkowych do poziomu z roku 2008 do końca okresu objętego programem.

- (8) Wyniki budżetowe mogą okazać się gorsze od prognozowanych w programie w perspektywie krótko- i średnioterminowej. Jak zauważono powyżej, niepewność związana z otoczeniem makroekonomicznym jest znaczna, co pociąga za sobą oczywiste ryzyko budżetowe, chociaż wydaje się, że nie ma powodów, aby zakładać, że ryzyko to wiąże się z większym prawdopodobieństwem lepszego bądź gorszego rozwoju sytuacji. Dodatkowa niepewność dotycząca roku 2010 wynika z oparcia się na niestabilnych źródłach dochodów. W szczególności planowana sprzedaż aktywów niefinansowych o wartości odpowiadającej 0,5 % PKB może nie zostać w pełni zrealizowana, a pobieranie dywidend i zysków z przedsiębiorstw będących własnością państwa zależy od decyzji administracyjnych i dlatego wiąże się z pewnym ryzykiem dotyczącym realizacji. Ponadto, lepsze od spodziewanych dochody z podatków w roku 2009 są częściowo spowodowane rozpowszechnionym gromadzeniem zapasów towarów podlegających akcyzie przed podwyższeniem stawek akcyzy w styczniu 2010 roku, i może spowodować ujemny wpływ na dochody w roku 2010.

Podczas gdy zależność od działań jednorazowych i tymczasowych zmniejsza się w późniejszych latach programu, nie przedstawiono dostatecznych informacji o środkach strukturalnych mających je zastąpić, co oznacza ryzyko dla wartości docelowych. Dobre wyniki budżetowe osiągnięte dotąd przez władze estońskie łagodzą jednak częściowo to ryzyko.

- (9) Wskaźnik zadłużenia brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych na poziomie 7,8 % PKB w 2009 roku jest znacznie niższy od wartości referencyjnej określonej w Traktacie. Zgodnie z prognozami wskaźnik zadłużenia ma wzrosnąć do 14,3 % PKB do końca okresu objętego programem z powodu deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oczekuje się, że sektor instytucji rządowych i samorządowych utrzyma wysokość posiadanych aktywów netto podczas okresu objętego programem.
- (10) Ze średniookresowych prognoz dotyczących długu, w których zakłada się stopniowy powrót tempa wzrostu PKB do poziomów przewidywanych przed kryzysem oraz przywrócenie obciążeń podatkowych do przedkryzysowego poziomu, a także przewidywane podwyższenie wydatków z tytułu starzenia się społeczeństwa, wynika, że przewidziana w programie strategia budżetowa – jeśli traktować ją dosłownie i gdyby nie zaszły inne zmiany polityki – byłaby co najmniej wystarczająca, aby ustabilizować wskaźnik długu do PKB do roku 2020.
- (11) Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet jest znacznie poniżej średniej dla UE. Obecny poziom długu brutto jest w Estonii bardzo niski, a utrzymanie dobrego stanu finansów publicznych zgodnie

z planami budżetowymi przez okres objęty programem przyczyniłoby się do zmniejszenia zagrożeń dla ich stabilności, które w sprawozdaniu Komisji z 2009 roku na temat długoterminowej stabilności finansów publicznych⁽¹⁾ oceniono jako niskie.

- (12) Ramy budżetowe oparte są na zasadzie salda nominalnego w odniesieniu do sytuacji budżetowej sektora instytucji rządowych i samorządowych. Powyższa zasada od dawna stanowi punkt oparcia polityki gospodarczej, przyczyniając się do osiągnięcia dobrych wyników budżetowych oraz gromadzenia aktywów finansowych.

W ostatnich latach zmodyfikowano wykonywanie tej zasady poprzez lepsze dostosowanie jej do cyklu koniunkturalnego oraz przyjęcie pewnych cech podejścia opartego na saldzie strukturalnym, polegające na dążeniu do nadwyżki w szczycie cyklu oraz dopuszczenie deficytu podczas recesji. Jednak brak odrębnych zasad regulujących wydatki lub przychody mógł przyczynić się do częściowego wydatkowania nadwyżki przychodów podczas cyklicznych okresów koniunktury. Ponadto istnieją pewne niedociągnięcia w średniookresowych ramach budżetowych, które osłabiają ciągłość między rocznymi aktualizacjami. Zaktualizowane programy konwergencji nadal nie są poddawane dyskusji przed ich przyjęciem przez parlament. Program zawiera plany – których realizacja jest już w toku – na rzecz wzmocnienia procesu budżetowego poprzez poprawę planowania strategicznego i rocznego, co powinno usunąć niektóre z opisanych wyżej niedociągnięć.

- (13) Wprowadzone w latach 2009–2010 zmiany podatkowe są kontynuacją strategii przenoszenia opodatkowania na konsumpcję i zużycie zasobów naturalnych, jednak jednocześnie wzrosła również zależność od opodatkowania pracy. W programie mowa też o trwającej analizie skuteczności istniejących zwolnień i preferencyjnych stawek podatkowych, o zapewnieniu większej elastyczności procesu budżetowego poprzez zmniejszenie liczby dochodów przeznaczonych na określony cel oraz o podejmowanych obecnie staraniach w zakresie przeciwdziałania unikaniu opodatkowania oraz dalszego uproszczenia i usprawnienia funkcjonowania administracji podatkowej. Działania te oraz dalsze przechodzenie w systemie opodatkowania od źródeł opartych na opodatkowaniu pracy w kierunku źródeł mniej wrażliwych na zmiany koniunktury mogą przyczynić się do poprawy jakości finansów publicznych, a także do złagodzenia czynników ryzyka dla sytuacji budżetowej.

- (14) Strategia zakładająca niezakończony udział w ERM II i podparta licznymi zobowiązaniami z zakresu polityki podjętymi w chwili przystąpienia do ERM II ma na celu zabezpieczenie stabilności kursu waluty przez utrzymywanie szeroko zakrojonych zabezpieczeń monetarnych, stabilności finansowej i budżetowej oraz zachowanie elastyczności rynków pracy i wyrobów.

⁽¹⁾ W konkluzjach z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie stabilności finansów publicznych „Rada apeluje do państw członkowskich o to, by w przygotowywanych programach stabilności i konwergencji skupiły swoją uwagę na strategiach ukierunkowanych na stabilność” oraz „wzywam Komisję, by wraz z Komitetem Polityki Gospodarczej i Komitetem Ekonomiczno-Finansowym kontynuowała opracowywanie metod służących ocenie długoterminowej stabilności finansów publicznych, tak aby były one gotowe na czas przed przygotowaniem kolejnego sprawozdania na temat stabilności”, które jest przewidziane na rok 2012.

Podczas gdy Estonia weszła w sytuację kryzysową ze stosunkowo mocnej pozycji – z dużymi rezerwami budżetowymi, ogólnie dobrze funkcjonującym sektorem bankowym oraz stosunkowo dużą elastycznością wynagrodzeń i cen – wcześniejsze kierunki polityki nie zapobiegły pojawieniu się znacznej nierównowagi gospodarczej, na co wskazują: bardzo wysokie tempo wzrostu kredytów, znaczne naciski inflacyjne, wysokie deficyty rachunków bieżących oraz nietrwała hossa na rynku nieruchomości. Aby spowolnić pogarszanie się finansów publicznych w czasie kryzysu władze przyjęły w roku 2009 kilka szeroko zakrojonych pakietów konsolidacyjnych. Pozytywne skutki tej konsolidacji będą widoczne po roku 2009, podczas gdy w szczególności ograniczenie kosztów wynagrodzeń w sektorze publicznym przyczynia się pozytywnie do likwidacji zaburzeń równowagi w gospodarce. Sektor bankowy pozostał dobrze skapitalizowany i ma wystarczającą płynność. Postępy osiągnięto także w ramach polityki strukturalnej. Przyjęte ostatnio prawo pracy wpłynęło na zwiększenie elastyczności rynku pracy, ułatwiając dostosowanie gospodarki poprzez przejście od wcześniejszego modelu opartego na popycie krajowym w kierunku bardziej trwałego wzrostu. Jeżeli chodzi o rynki produktowe, celem środków polityki jest wzmocnienie konkurencji. Polepsza się konkurencyjność sektora towarów i usług podlegających wymianie, które w roku 2009 zaczęły odnosić korzyści z trwającego zmniejszania kosztów wynagrodzeń, a także realizacja ukierunkowanych programów państwowych, w tym poprzez skuteczne wykorzystanie funduszy strukturalnych UE. Przyszłe wyzwanie będzie polegać na unikaniu ponownego poważnego zaburzenia równowagi wewnętrznej i zewnętrznej po osiągnięciu ustabilizowanego ożywienia.

- (15) Biorąc pod uwagę wspomniane powyżej zagrożenia związane z realizacją celów budżetowych, można uznać, że przedstawiona w programie strategia budżetowa jest zasadniczo zgodna z wymogami paktu stabilności i wzrostu. W szczególności planowane osiągnięcie średniookresowego celu budżetowego przed końcem okresu objętego programem, w sytuacji niedawnego poważnego spadku aktywności gospodarczej, stanowi przykład należyście ambitnego celu, który spełnia wymogi określone w pakcie stabilności i wzrostu oraz jest spójny ze sprawnym uczestnictwem w ERM II. W perspektywie krótkoterminowej utrzymuje się jednak pewne ryzyko, biorąc pod uwagę niepewność związaną z otoczeniem makroekonomicznym oraz poleganie na niestabilnych źródłach dochodów. Możliwe jest także, że średniookre-

sowy cel budżetowy nie zostanie osiągnięty zgodnie z założeniami programu, jeżeli docelowa konsolidacja nie zostanie wsparta dodatkowymi działaniami w perspektywie średnioterminowej.

- (16) Co do wymagań odnośnie do danych określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, w programie odnotowano brak pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych⁽¹⁾.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w 2009 roku Estonia przeprowadziła zasadniczą konsolidację finansów publicznych, mimo znacznego pogorszenia sytuacji gospodarczej, przyczyniając się do trwających dostosowań w gospodarce oraz służąc wspieraniu niezakłóconego udziału w ERM II, przy jednoczesnych staraniach zmierzających do uniknięcia nadmiernego deficytu. Obecnie gospodarka podnosi się z poważnej recesji, przy czym według prognoz w perspektywie średnioterminowej średni wzrost utrzyma się na znacznie niższym poziomie niż notowany w latach wzrostowych i szczytowych ostatniego cyklu. Przeprowadzona w 2009 roku konsolidacja stanowi już znaczne dostosowanie finansów publicznych do oczekiwanego niższego wzrostu w perspektywie średnioterminowej. W dalszym ciągu trwają jednak prace zmierzające do osiągnięcia bardziej rygorystycznej kontroli wydatków i poprawy średniookresowych ram budżetowych. Celem programu jest stopniowe zmniejszenie nominalnego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych począwszy od roku 2010 i osiągnięcie nadwyżki zgodnie ze średniookresowym celem budżetowym przed końcem okresu objętego programem, jakkolwiek te wyniki budżetowe mogą okazać się gorsze od zakładanych w perspektywie krótko- i średnioterminowej.

W świetle powyższej oceny oraz biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia trwałej konwergencji i odpowiedniego udziału w ERM II, wzywa się Estonię do:

- (i) zapewnienia utrzymania deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych na poziomie poniżej 3 % PKB oraz podjęcia niezbędnych działań w celu wsparcia zaplanowanego powrotu do średniookresowego celu budżetowego w perspektywie średnioterminowej;
- (ii) wzmocnienia średniookresowych ram budżetowych, w szczególności przez lepsze planowanie wydatków, oraz dalszego wzmocnienia systemu monitorowania celów strategicznych i systemu sprawozdawczości na ich temat.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realny PKB (% zmiany)	PK styczeń 2010	- 3,6	- 14,5	- 0,1	3,3	3,7	4,0
	KOM listopad 2009	- 3,6	- 13,7	- 0,1	4,2	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	- 2,2	- 3,5	2,6	4,8	5,0	nd.

⁽¹⁾ W szczególności brakuje założeń dotyczących nominalnego efektywnego kursu walutowego.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Inflacja HICP (%)	PK styczeń 2010	10,6	0,2	0,4	1,9	2,3	2,7
	KOM listopad 2009	10,6	0,2	0,5	2,1	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	10,6	4,2	2,8	3,0	3,2	nd.
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PK styczeń 2010	6,2	- 8,8	- 8,4	- 5,7	- 3,1	- 0,5
	KOM listopad 2009 ⁽²⁾	4,7	- 9,4	- 9,1	- 5,4	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	0,9	- 5,7	- 5,9	- 3,9	- 1,7	nd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PK styczeń 2010	- 8,4	6,9	8,5	6,3	2,9	- 1,0
	KOM listopad 2009	- 8,2	6,3	3,7	2,4	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	- 10,5	- 5,1	- 5,0	- 4,7	- 4,7	nd.
Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK styczeń 2010	37,1	45,0	45,7	44,0	41,5	39,2
	KOM listopad 2009	37,1	41,9	43,5	42,4	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	36,2	38,9	37,8	36,5	35,2	nd.
Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK styczeń 2010	39,9	47,6	47,9	46,0	42,5	39,0
	KOM listopad 2009	39,9	44,8	46,7	45,4	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	38,2	40,6	38,8	36,4	35,0	nd.
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych ⁽³⁾ (% PKB)	PK styczeń 2010	- 2,8	- 2,6	- 2,2	- 2,0	- 1,0	0,2
	KOM listopad 2009	- 2,7	- 3,0	- 3,2	- 3,0	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	- 1,9	- 1,7	- 1,0	0,1	0,2	nd.
Saldo pierwotne (% PKB)	PK styczeń 2010	- 2,5	- 2,3	- 2,0	- 1,7	- 0,6	0,7
	KOM listopad 2009	- 2,5	- 2,6	- 2,6	- 2,3	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	- 1,8	- 1,5	- 0,8	0,3	0,4	nd.
Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PK styczeń 2010	- 4,7	0,1	0,4	- 0,3	- 0,1	0,4
	KOM listopad 2009	- 4,2	- 0,1	- 0,4	- 1,3	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	- 2,2	0,0	0,8	1,3	0,7	nd.
Saldo strukturalne ⁽⁴⁾ (% PKB)	PK styczeń 2010	- 4,7	- 1,1	- 1,5	- 0,9	- 0,1	0,4
	KOM listopad 2009	- 4,4	- 2,5	- 2,4	- 1,9	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	- 2,4	- 0,1	0,4	1,2	0,7	nd.
Zadłużenie brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK styczeń 2010	4,6	7,8	10,1	13,0	14,2	14,3
	KOM listopad 2009	4,6	7,4	10,9	13,2	nd.	nd.
	PK grudzień 2008	3,7	3,7	3,5	3,0	2,8	nd.

Uwagi:

⁽¹⁾ Podane w programie wartości luki produktowej oraz salda dostosowanego cyklicznie zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji zawartych w programach.

⁽²⁾ W oparciu o szacowany potencjalny wzrost w wysokości – odpowiednio – 2,3 %, – 0,2 %, – 0,4 % i 0,2 % w latach 2008-2011.

⁽³⁾ Program konwergencji: definicja ESA95; służby Komisji: definicja jak w procedurze nadmiernego deficytu.

⁽⁴⁾ Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe. Zgodnie z najnowszym programem działania jednorazowe i tymczasowe wynoszą 1,2 % PKB w 2009 roku, 1,9 % PKB w 2010 roku i 0,6 % PKB w roku 2011 (ogólnie działania te przyczyniają się do zmniejszenia deficytu), natomiast według prognozy służb Komisji z jesieni 2009 roku działania te wynoszą 0,2 % PKB w 2008 r., 2,4 % PKB w 2009 roku, 2,0 % PKB w 2010 roku i 0,6 % PKB w roku 2011 (ogólnie działania te przyczyniają się do zmniejszenia deficytu).

Źródło:

Program konwergencji (PK); prognozy służb Komisji z jesieni 2009 roku (KOM); obliczenia służb Komisji.